

SRG Přírodní škola, o. p. s.

Smolný zámek

dokumentární film o historii a současnosti Toužimského
zámku

Martin Třešňák
Vojtěch Vykouk
8.11. 2010

Obsah

Záměr obhajovaný v minulém roce	3
Myšlenka na Úvod	4
Úvod.....	5
Metoda	6
Postup práce	8
Návrh.....	8
Závěr	10
Použitá Literatura.....	11
Přílohy.....	12

Záměr obhajovaný v minulém roce

Bohužel, zde nemohu uvést záměr, který byl obhajován v minulém roce, neboť jsem svůj záměr nedodal a proto mi byl přidělen. Avšak ani přidělený záměr se ke mně nedostal, takže nemohu zde uvést ani ten.

Na tomto záměru jsem se shodl s panem ředitelem, během osobní konzultace.

Myšlenka na Úvod

„Historie je pro lidstvo zásadní. Provází nás od nepaměti a stále provázet bude. Je to část naší existence, část našeho bytí. Nelze žít bez historie, neboť bychom ani my nežili, cokoli uděláme se stává minulostí. Naše činy jsou minulost. A právě proto bychom měli nad naším konáním přemýšlet a brát si z minulosti příklad.“

Martin Třešňák

Úvod

Objektem mého zájmu je zámek ve městě Toužim. O zámku jsem se dozvěděl v roce 2009, kdy jsme zde s naší expediční skupinou zkoumali architektonické prvky. Objekt mě tehdy natolik zaujal, že jsem se zde rozhodl natočit krátký akční snímek, který se věnoval architektonickým prvkům a odkazoval na hlavní cíl naší práce. To byla nově otevřená expozice na blízkém hradě Bečov. Klip byl úspěšný, a když jsem přemýšlel o mé praktické maturitě, potenciál Toužimského zámku stále dlel v mé hlavě.

Stav objektu je politování hodný a pomalu a jistě se z něho stává ruina. Což je zarážející, vždyť jen pár kilometrů odsud je již zmíněný hrad Bečov, který je velmi zachovalý a veřejnosti přístupný. Bylo mi Toužimského zámku líto, neboť přece jenom je to obrovské sídlo s dlouholetou historií. Bylo mi *proti srsti* pouze nečiníc pozorovat, jak se zámek řítí do záhuby, ze mne tehdy ještě neznámých okolností. Díky výzkumu z roku 2009 jsem věděl, že zámek stále skýtá mnohá historická a architektonická bohatství a byla by opravdu škoda, nechat tyto cennosti na pospas nemilosrdnému zubu času. Vždyť historie je pro nás velmi důležitá a tím, že zde necháváme chátrat takový její obří kus, akorát poukazujeme na našich neschopnost a lenost. Ano, věci pomíjejí, ale je rozdíl mezi tím nechat věci pominout a „vykašlat“ se na ně. Navíc, i kdyby to nebyl zámek starý 800 let a byla by to „jenom“ budovat stará 50 let, tak stejně nechat jí chátrat je holý nesmysl. Všechny věci mají určitou hodnotu, proto si všech věcí máme vážit. Morálka nám toto nakazuje a to že jdeme proti naší morálce poukazuje akorát na rozklad společnosti.

Rozhodl jsem se tedy, že natočím krátký film, spíše reportáž, která bude pojednávat o historii a současnosti zámku a jeho potenciálním využití. Touto formou bych rád lidem přiblížil celý dlouhý a *smolný* osud Toužimského zámku. Film bych dal k dispozici občanským sdružením, co v oblasti působí (občanské sdružení Pod střechou a Cesta z města) a zámek je jedním z jejich objektů zájmu a samozřejmě městu Toužim. Doufám, že tato další možnost prezentace zámku, pomůže, najít sponzory pro zámek anebo přesvědčí doposud nepřesvědčené obecní zastupitele o důležitosti zámku, která je bezpochyby nezanedbatelná.

Film je v této době velmi universální nástroj, kterým se dá vyjádřit mnoho a díky naší multimediální společnosti, se dá prezentovat skutečně kdekoli a kdykoli. Proto plánuju dát film také na server www.youtube.com, kde bude možno jej shlédnout kdykoli a kdekoli a zadarmo. Dále bych chtěl film dát k dispozici i nějakým menším televizním stanicím, aby se dostal „více mezi lidi“, jak se hovorově říká. Avšak tento cíl, není zcela jasný a realizace bude nejspíše velmi obtížná a složitá.

Metoda

Zvolil jsem dokumentární formu spojenou s formou reportážní. V první třetině se také ukazují prvky „power pointové prezentace“, o kterých se zmíním později. U filmu s takovou metráží, kterou jsem předpokládal, se mi to zdála jako nejlepší varianta. Na rozdíl od již zmíněného klipu „Na Bečov“, který byl natočen jako akční trailer, jsem zde zvolil více „vážnější“ cestu sdělování informací a to kvůli cílové skupině a obecnému využití filmu. Snímek „Na Bečov“, byl zaměřen pro zaujmutí mladých studentů gymnázií a druhých stupňů základních škol (potenciálních návštěvníků), u tohoto filmu tomu však tak není. „Smolný zámek“ je pro informativní účely o skutečnostech a reáliích. Ty se nejlépe prezentují klasickým dokumentem. Navíc cílová skupina není specifikována.

Dokumentárně zpracovat více jak 800 let historie ve zhruba 4, až 5 minutách je nemožné, proto jsem pro tuto část filmů zvolil formu „power pointové prezentace“ s mluveným komentářem. Ta zabírá zhruba 4 minuty. Je to nenásilný způsob, ve které jsou zmíněny všechny podstatné data, které chci divákovi předat. Divák nebude zbytečně zahlcen obřím množstvím informací, ale naopak bude seznámen pouze s důležitými částmi historie a to šetrným způsobem. Takto pochopí historii objektu jako celek, což je pro celkové vnímání filmu důležité. Komentáře obsahují všechny důležité informace, takže se film dá i „poslouchat“. Slajdy budou doprovázeny mluveným komentářem pro přehlednost a doplněné o obrázky a fotky, většinou ze soukromé sbírky pana Schierla, v titulkách budou zdroje uvedeny. Obrazové zpracování dat je pro přehlednost a oživení. Tento způsob také poskytuje informace v jiné formě¹, aby byla cílová skupina co nejširší.

Následující část, bude vytvořena ze živých vstupů moderátora, kde seznámí diváky s nedávnou a dnešní složitou situací a bude doplněna o záběry na současný stav. Stále budou však lehce používány prvky slajdů. Tím mám na mysli, doplňující text na obrazovce pro přehlednost. Divák si již na tuto formu zvykl, a proto bude částečně pokračovat i v prostřední části filmu, kdy bude divák seznámen s nedávnou historií a současností. Živý moderátor byl zvolen proto, aby byla divákovi fakta z blízké minulosti a současnosti podána „živým“ člověkem. Věříme víc člověku, co mluví než jenom jenom hlasu. Navíc je toto reportážní styl, který diváka víc vtáhne do „děje“ a umožní mu se lépe ztotožnit s problémem.

Třetí a poslední část filmu bude spíše zamyšlení na celém problémem, kde bude reportér seznamovat diváky s možnostmi využití a různými jinými východisky. Tato část bude doplněna o důležitý faktor a to je rozhovor s panem Schierlem, jakožto předsedou občanského sdružení „Pod

1 Lidé mají různě vyvinuté schopnosti vnímání informací, ať už jde vizuální přijímání dat, či zvukové atd.

střechou“ a členem občanského sdružení „Cesta z města“, které se zabývají mj. i problematikou Toužimského zámku a jakožto obecním zastupitelem.

Záběry jsou natáčeny na Canon EOS 550D, film bude v HD kvalitě. 1280 x 720 50 snímků za vteřinu. Bude však i méně kvalitnější forma, z důvodu kompatibility a flexibility.

Postup práce

Práce probíhala ve třech hlavních fázích: návrh, „práce v terénu“ a zpracování. Avšak všechny fáze se částečně prolínaly, nejvíce návrh a „práce v terénu“.

Návrh

Jak jsem se zmínil v úvodu, tak jsem nestihl odevzdat včas záměr praktické maturity. Což probíhalo v minulém roce. Proto mi byla práce přidělena učitelským sborem, ale vlastně k ničemu ve skutečnosti nedošlo. A na věc se jaksí zapomnělo. Po nějakém čase, jsem se o tématu znova pobavil s panem ředitelem, který mi navrhl, ať se tedy držím původního návrh což byl film. Velmi rád jsem souhlasil a začal přemýšlet na formě, obsahu atd. Poté proběhla ještě jedna konzultace s panem ředitelem, kde jsem přednesl hrubý návrh mého filmu, s čímž pan ředitel souhlasil a doplnil ho o pár svých připomínek a přidělil mi odborného konzultanta pana učitele Vykouka. Pana učitele jsem seznámil s mým nápadem na dokumentární film a historii a současnosti Toužimského zámku a pan učitel souhlasil. Mohl jsem tedy plně začít studovat problematiku objektu. K tomu jsem využil kontaktu na pana Schierla, který v oblasti působí a se kterým jsme spolupracovali v roce 2009, kdy na Toužimském zámku proběhla část výzkumu naší expediční práce.

„Práce v terénu“

Pan Schierl souhlasil se setkáním a tak jsem se vydal do Toužimi. Společně jsme hrad znovu prošli a já si mohl udělat ucelenější představu o místě a předběžně jsem natočil pár ilustrativních záběrů. S panem Schierlem jsem se poté bavil na téma Toužimského zámku, co je na něm zajímavé, popřípadě co na něm bylo zajímavé a podobně. Vše jsem nahrával. Z první schůzky vyplynulo, že Toužimský zámek, že má velmi bohatou historii oplývající smůlou.

Doma jsem pečlivě prostudoval nasbírané informace a začal tvořit ucelenější myšlenku. A začal se rýsovat první návrh scénáře. Tímto způsobem jsem zjistil, které informace ještě potřebuji. Sjednal jsem si s panem Schierlem druhou schůzku, na kterou jsem již přijel s přímo vybranými otázkami a okruhy o který se potřebuji pobavit a s první verzí námětu, ze které budu vycházet. Dále jsem na této schůzce natočil všechn potřebný materiál, který jsem chtěl natočit přímo na zámku, včetně rozhovoru se samotným panem Schierlem. Znova jsem celou naši konverzaci nahrál, abych mi neunikli žádné podstatné věci.

Zároveň jsem čerpal z písemných materiálů, které mi pan Schierl poskytl.

Zpracování

Nyní jsem v Praze vytvořil finální verzi námětu, kterou jsem ještě pro jistotu poslal panu Schierlovi na korekci nepřenosní a na doplnění o jakékoli poznatky. Z této finální verze námětu, kterou naleznete v přílohách, jsem vytvořil podrobný scénář, který taktéž naleznete v přílohách. Se scénářem jsem konečně mohl začít pracovat na filmu samotném. Což se nejprve skládalo, na hraní komentářů k historické (první) části filmu. Což se ukázalo být velmi náročné. Každý komentář jsem musel jednotlivě odšumět, aby se mi dostalo dostačujícího výsledku. V rámci zpracovávání jsem ještě musel dotočit živé vstupy reportéra. V programu Adobe After Effects jsem vytvořil slajdy a všechny ostatní efekty do filmu, který jsem potom celý zkompletoval v programu Adobe Premiere.

Závěr

Dokumentární reportáž o historii a současnosti Toužimského Zámku, který má poukázat na smůlu, která zámek provází, byl vytvořen a předán městu Toužim a občanským sdružením Pod střechou a Cesta z města. Dále bude umístěn na server youtube.com, kde bude volně ke zhlédnutí.

Základní cíl (vytvoření filmu) byl splněn, ale otázka je zdali film sám o sobě splní svůj účel. V tomto případě můžeme jenom čekat, neboť nyní je to na distribuci filmu a přístupu lidí, kteří film mají v rukou.

Tato práce je určena úplně všem možným cílovým kategoriím, je totiž určená lidem. Všem lidem. Hlavní problém, který se autor v práci snaží zobrazit je totiž problémem, který se netýká jenom Toužimského zámku, ale všech míst a lidí, kde se řeší podobné situace. Je to o nás samotných, o našem přístupu k věcem. Můžeme jenom doufám, že tento film snad pomůže pár lidem, aby prohlédli a zamysleli se nad tím co se děje v jejich okolí a v nich samotných špatně.

Použitá Literatura

- SCHIERL, Jiří, et al. *525 let města Toužimi*. Toužim: ARA reklamní agentura s.r.o., 1994.
- [Http://www.underfilm.cz/index.php?id=125](http://www.underfilm.cz/index.php?id=125) [online]. 2004 [cit. 2010-11-08]. Underfilm, základna nekomerčního filmu. Dostupné z WWW: <http://www.underfilm.cz/index.php?id=125>>.

Přílohy

Přílohy obsahují Scénář a Námět.

Námět (finální verze)

Všichni to známe, a nikomu se to nelíbí, ale čas od času je to nevyhnutelné a my o tom nerozhodujeme. Ano je to smůla. Přirozená věc v životě každého člověka, ale má smůlu jenom člověk? Nemůžou mít smůlu také zvířata, rostliny, místa či třeba budovy? Budovy? To se může zdát jako nesmysl, ale následující reportáž o historii a současnosti Toužimského zámku mluví zcela jasně o opaku.

Jiří z Milevska, kterému pravděpodobně ono území patřilo, založil zhruba kolem roku 1200 na místě dnešního zámku kostel, který světil do rukou Milevským premonstrátům, pravděpodobně spoléhal na autoritu církve, která majetek ochrání. První písemná zmínka pochází z roku 1354, kdy zde stojí již proboštství. O 40 let později, což je rok 1394, však panská jednota v čele s pány z Oseka a Krasíkova Toužimské proboštství vydrancovala za účelem vylákat Václava IV. z hradu Žebráku. Při jeho následující cestě do Prahy byl poprvé zajat.

Kolem roku 1429 husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic vojensky obsazuje Toužimské proboštství a vyhání premonstrátské řeholníky. A protože se mu dostalo vlastnictví na tři generace, jeho majetek dědí syn Jan. Ten přestavuje proboštství na gotický hrad, nečekaně zvaný Janův. Hrad dědí i jeho syn, pojmenovaný Jan Mladší. *Vřesovičtí byli opravdu originální.*

V letech 1481 až 1488 patřil hrad Jindřichovy z Vřesovic, ale za neznámých okolností ho musel prodat svému úhlavnímu nepříteli Jindřichu III. z Plavna. Ten začal s přestavbou na renesanční zámek pro Plavenský rod.

Zámek dostává bratr Jindřicha III. Jindřich IV. Syn Jindřicha IV. Zanechal Toužimské panství svému synovi Jindřichovi V. společně s dědičným právem i pro jeho manželku Dorotu Kateřinu. Jindřich V. však umírá bez potomků a zanechává po sobě zadlužený zámek.

Roku 1582 se zámku ujal Jindřich Mikuláš Hasištejnský z Lobkovic, ten umírá a dědictví se ujali synové Albrecht, Mikuláš a Kryštof. Někdejší manželka Jindřicha V. se se syny vyrovnala a vrátila se na svoje bývalé sídlo, kde dožila.

Tudíž to připadlo znova rodu Lobkoviců a to byl však již jen Kryštof Hasištejnský. Je zvláštní, že ostání bratři zemřeli tak rychle. V roce 1620 Zámek Křištofovi vyhořel, a protože se účastnil stavovského povstání, byl vyhnán ze země a jeho majetek byl přechodně zkonfiskován.

Panství koupil Julius Jindřich za směšnou cenu 71 000 zlatých. Který mimo jiné terorizoval město upíráním práv a vařením vlastního zámeckého piva. Během třicetileté války měl ale dobré styky na obou stranách a tak se Toužimi moc nedotkla. Viděl vzor v Albrechtovi z Valdštejna a tak skupoval okolní pole a usedlosti a Toužimské panství rozšiřoval. Zámek přestavil a zámek vyhořel, stalo se tomu 25. června roku 1652.

Následující majitel Julius František, se zámku ujal v roce 1665, který byl v politováním hodném stavu. Následky posledního požáru nebyly stále odstraněny a obecně na tom zámek nebyl nejlépe. Toužimské panství bylo přiděleno jeho mladší dceři Sibyle Augustě, která se provdala za Ludvíka Viléma, markraběte z Baden-Badenu, ze kterého se tímto stal nový majitel.

Ten však šlechtické sídlo využíval pouze na ekonomické a administrativní účely. Brzy zemřel a majetku se ujala jeho manželka Sibyla Augusta, markraběnka bádenská a po ní její syn Ludvík Jiří Simpert. Po jeho smrti zámek připadl Augustovi Jiřímu, který začíná s přestavbou, ale v

roce 1752 (přesně sto let) lehlo město i zámek znovu popelem.

Roku 1762 muselo město zaplatit výpalné pruskému generálovi Bellingovi, ale i tak způsobila pruská vojska městu a zámku notné škody.

August Jiří umírá bez potomků a panství se ujímá jeho neteř Alžběta Augusta Bádénská. Která ho mimo jiné pronajímá svému bratranci Janu Schwarzenberkovi na 15 let. Což je pra-pra-pradědeček Karla Schwarzenberka.

Na konci 18. století celý objekt připadá královské komoře a tím začíná jeho chátrání. Zámek začal být využíván hospodářsky a část jako bytové prostory jak pro občany, tak jako kanceláře pro úředníky. Aby toho bylo docíleno, tak se musel zámek lehce přestavět. Zbouralo se celé druhé patro.

1837 se stává majitelem Alfred K. A. Beufort Sportini, kterému celý zámek patřil až do roku 1945. O zámek se docela staral a udělal tam nájemní byty. Pivovar byl předělán na parní výrobu. V průběhu první světové války se nic nezměnilo. Za první republiky bylo také všechno při starém, až tedy do doby než se v Německu dostal k moci Hitler. Neboť Toužimské obyvatelstvo bylo povětšinou německé a velmi pro hitlerovské a tak se začaly ve městě nepokoje, zaměřené proti československé menšině. Mnichovskou dohodou připadla celá Toužim Říši, protože byla částí Sudet.

Za druhé světové války fungoval ve městě Arbeitsdients, takže mladí Češi a váleční zajatci (Rusové, Francouzi) pracovali na zámeckém statku.

7. května Toužim osvobodili Američané a tím válka skončila a ještě téhož roku byl zámek zkonfiskován a dostal se do rukou státu.

Na začátku 60. let byla v dolním zámku městská knihovna a lidová škola umění. Zbytek byl používán jako provozovna služeb (fotolaboratoře) a sklad.

Kolem roku 1965 bylo rozhodnuto, že bude udělána obnova na horním zámku, kde byla špatná střecha a byly tam problémy se statikou. Objekt byl vyklizen, byly zrušeny byty i ubytovna. Byly zbourány bytové úpravy z 19. století a udělána nová střecha.

Potom se deset let se nic nedělo.

V roce 1975 byl proveden stavebně historický průzkum a následně studie k budoucímu využití. Začaly se řešit statické poruchy. Část bývalého hradu, později zámku, se zpevnila injektážemi do podloží, vybetonovaly se klenby a zdi se propojily železnými tyčemi. Hrubé, ale účinné. Zámek se již nesesouval.

V 80. letech se vyměnila střecha na dolním zámku a udělala se nová fasáda. V polovině 80. let se vyklidila lidová škola umění a sklady. Městské kulturní středisko však zůstalo. Lidová škola umění se měla vrátit. Zhruba v roce 1988 se odkryly falešné stropy a objevily se renesanční malované stropy. Což vyústilo do střetu mezi památkáři a stavební firmou. Navíc nikdo nepočítal s tím, že se objeví nějaké stropy a protože socialistické plánování se nebylo schopno přizpůsobit, tak se rekonstrukce jaksi zadrhla. Peníze, které na to byly dány, se neprostavěly a musely se vrátit.

Revolucí to skončilo. Do té doby vše financoval stát, ale teď to mělo na starosti město jako historický majetek a mělo to financovat. Nebylo moc peněz, ale stejně se něco málo bylo schopno město uvolnit. V roce 1991 proběhla menší rekonstrukce, ale nedokončila se a vše začalo opět chátrat. Ještě v roce 1993 byla nakoupena nová okna, ale bohužel byla trochu širší než původní. Dlouho ležela v zámku až se časem „ztratila“. Městu se do nákladné rekonstrukce moc nechtělo, protože dostalo nabídku od jedné švýcarské firmy, která by tam udělala golfové hřiště a zároveň zrekonstruovala zámek. Město tedy muselo této firmě dát pozemky, které byly pro realizaci projektu zapotřebí, jenže ty patřily státu. Pozemkový fond však jejich převod zdržoval a firma si mezitím našla jinou lokalitu. To se stalo někdy v roce 1995.

Pak byl zvolený nový starosta Toužimi pan Šebesta, pro kterého zámek jakoby neexistoval a tak byla knihovna přestěhovaná. Kulturní středisko bylo zrušeno již v roce 1994.

Poté se objevil pan Sirotek, který sliboval, že ho obnoví, dá do toho spousty peněz a velmi s koupí spěchal. Chtěl objekt koupit do konce roku 1998. V tu chvíli pan starosta Šebesta podepisuje

prodejní smlouvu s panem Sirotkem, bez souhlasu obecního zastupitelstva, což bylo nelegální. Avšak v tehdejší obecním zastupitelstvu byli lidé, kterým na zámku záleželo, mezi nimi například pan Schierl, ale tvořili menšinu. Takže se rozhodli, že to nechají být, neboť kdyby byla smlouva prohlášena za neplatnou, prodal by to panu Sirotkovi pan starosta znova a tentokrát již legálně a tím by zmizela šance jak vrátit zámek zpátky městu. Rozhodli se tedy, že počkají, až se změní vedení města a poté, že dají celou záležitost k soudu, který zámek městu vrátí. To však netušili, co se za tu dobu se zámkem stane.

Pan Sirotek se o zámek vůbec nestaral, žádný ze svých slibů nesplnil. Za to si vysloužil pár pokut za nestaráni se o majetek. Pan Schierl a ostatní, kterým na zámku záleželo, mohli tedy jenom sledovat, jak se jim zámek doslova rozpadá před očima. V roce 2005 pan Sirotek zámek prodal ruské firmě Business rabbi, s.r.o. (nyní je v likvidaci). Ta se o Toužimské děditství také nestarala a snahy kontaktovat jednatele firmy byly marné. Na adrese žádná taková firma nepobývala a nikdo o ní nikdy neslyšel. Když jim byla poslána pokuta, tak se dopis vrátil - *adresát neznámý*. Nakonec se podařilo kontaktovat majitele, který prohlásil, že se zámkem nemá nic společného a že jednatel, který byl na smlouvě, s jeho firmou nemá taktéž co do činění. Když se začínali dostávat do úzkých, tak firmu (v roce 2007) prodali dál.

V roce 2009 uplynula promlčovací lhůta, takže se vedení měst rozhodlo, že dá celou záležitost k soudu, který pravděpodobně objekt navrátí původnímu majiteli, tedy městu, jak se také stalo začátkem letošního roku.

Tehdejší starosta však v zámku prioritou neviděl a nechtěl se tím moc zabývat. Po nedávných podzimních komunálních volbách se situace mění. Předešlý starosta nebyl zvolen ani se nedostal do zastupitelstva. Což dalo prostor nezávislým kandidátům, kterým na zámku záleží (mezi nimi pan Schierl). Avšak lidé kolem bývalého pana starosty v obecním zastupitelstvu stále jsou, takže ještě není zdaleka vyhráno. Sdružení nezávislých kandidátů se snaží o koalici s tamní ODS, ale nic není jisté.

Samozřejmě, že si chátrajícího zámku všimli občané, kterým není osud smolného objektu lhostejný a někteří z nich založili (v roce 2006) občanské sdružení Pod střechou. Které se mimo jiné snaží zámek zachránit nebo alespoň připomenout, aby jeho hodnota neupadla v zapomnění.

Scénář

Scénář – Smolný Zámek 2010

(scénář je pracovní verze, autor si vyhrazuje možnost lehce pozměnit jednotlivé fráze nebo tvrzení ve finální verzi filmu)

Celek, reportér mluví na kameru.

- Všichni to známe a nikomu se to nelíbí. Ano mluvím o smůle. Týká se nás všech bez ohledu na náš společenský status a je nevyhnutelná, ale týká se smůla opravdu jenom lidí? Nemůže se týkat i jiných věcí? Zvířat? Určitě. Budov? To je nesmysl, aby budova měla smůlu, ale bohužel je to pravda a pokud mi nevěříte tak následující reportáž o historii a současnosti Toužimského zámku vás zcela jistě přesvědčí.

Úvodní titulek

- Smolný zámek

Historie – powerpointové slajdy

Mluvený komentář, slajdy s doplňujícími informacemi pro přehlednost a zábavnost

- První písemná zmínka pochází z roku 1354, kde zde leží probožství milevských premonstrátů.
- Území pravděpodobně patřilo Jiřímu z Milevska, kde zde již na začátku 13. století mohl nechat vystavět kostel, který poté světil do rukou Církvi
- Avšak v roce 1394 je probožství vydrancováno panskou jednotou v čele s pány z Oseka a Krasíkova. Záměrem bylo vylákat českého krále Václava IV., který se ukrýval na blízkém hradě Žebrák a při jeho zpáteční cestě do Prahy ho zajmout, což se panské jednotě opravdu povedlo.
- Kolem roku 1429 husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic vojensky obsazuje Toužimské probožství a vyhání premonstrátské řeholníky. A protože se mu dostalo vlastnictví na tři generace jeho majetek dědí syn Jan, který probožství přestavuje na gotický hrad, nečekaně zvaný Janův.
- Hrad poté dědí i jeho syn – Jan mladší. *Vřesovičtí byli opravdu originální.*
- V letech 1481 až 1488 patřil hrad Jindřichovi z Vřesovic, ale za neznámých okolností ho musel prodat svému úhlavnímu nepříteli Jindřichu III. Z Plavna. Ten začal s přestavbou na renesanční zámek pro Plavenský rod.
- Jeho bratr Jindřich IV. zanechal zámek svému synovi Jindřichu IV. s dědičným právem pro jeho manželku Dorotu Kateřinu. Jindřich V. však umírá bez potomků a zanechává po sobě zadlužený zámek.
- Roku 1582 se zámku ujal Jindřich Mikuláš Hasištejnský z Lobkovic, ten umírá a dědictví se ujali synové Albrecht, Mikuláš a Krištof. Někdejší manželka Jindřicha IV. se však syny vyrovnává a vrátila se na své bývalé sídlo, kde dožila.
- Po její smrti sídlo připadlo znova rodu Lobkoviců, ale to už jen Krištofu Hasištejnskému. Je zvláštní, že jeho bratři zemřeli tak rychle.
- V roce 1620 Krištofovi zámek vyhořel, a protože se účastnil Stavovského povstání byl vyhnán ze země a jeho majetek byl zkonfiskován.
- Panství koupil Julius Jindřich za směšnou cenu 71 000 zlatých, který mimo jiné terorizoval město upíráním práva a vařením vlastního zámeckého piva. Během 30. ti leté války však měl dobré styky na obou stranách a tak se město moc nedotkla.
- Julius Jindřich viděl vzor v Albrechtovi z Valdštejna a tak skupoval okolní pole a usedlosti a Toužimské panství rozšiřoval. Dokonce zámek přestavěl, ale bohužel hned na to vyhořel. Stalo se tak tomu roku 1652.
- Následující majitel Julius František se zámku ujal v roce 1665, který byl však v politování hodném stavu. Toužimské panství bylo poté přiděleno jeho mladší dceři Sybille Augustě, která se provdala za Ludvíka Viléma, ze kterého se tímto stal nov majitel.
- Ten však šlechtické sídlo využíval pouze na administrativní účely. Brzy zemřel a majetku se znova ujala jeho manželka Sybila Augusta, markraběnka Badénská a po ní její syn Ludvík Jiří Simprt.
- Po jeho smrti zámek připadá jeho synovi Augustu Jiřímu, který začíná s přestavbou zámku, ale v roce 1752, což je mimo jiné přesně sto let od posledního požáru, zámek i město znova lehlo popelem.
- Roku 1762 muselo město zaplatit výpalné pruskému generálovi Belingovi, ale i tak způsobila pruská vojska městu i zámku notné škody.
- August Jiří umírá bez potomků a panství se ujímá jeho neteř Alžběta Augusta badénská, která ho mimo jiné pronajímá svému bratranci Janu Schwanzerbergovi. Který je pra pra pra pradědeček Karla Schwanzerberka.
- Na konci 18. století celý objekt připadá královské komoře a tím začíná jeho chátrání. Zámek

- začal být využíván hospodářsky a jeho obytné prostory byli používány jako kanceláře, popřípadě jako nájemné byty pro občany. Aby
- V roce 1837 se stává Majitelem Alfred K. A. Beufot-Sportiny, který byl relativně dobrým správcem. Pivovar byl předělán na parní výrobu a pronájem bytů pokračoval. Bylo tomu tak i následujících zhruba 100 let. První světová válka zámek nějak neovlivnila a za první republiky fungoval zámek přestarem.
 - Mnichovskou dohodou připadla celá Toužim Říši, protože byla částí Sudet, z čehož byli Toužimští Němci nadšeni.
 - Za druhé světové války fungoval ve městě Arbeitsdienst, takže mladí Češi a váleční zajatci, většinou Rusové a Francouzi, pracovali na zámeckém statku.
 - 7. května 1945 Toužim osvobodili Američané a ještě téhož roku byl zámek Alfrédovi zkonfiskován.

Blízká historie – kombinace reportéra a slajdů

Celek, reportér sedí a mluví na kameru.

- Tímto se pro zámek otevírá zcelá nová kapitola. Nastává konec šlechtickým a administrativním využitím a začíná se zámek pro „moderní účely“ „moderní doby“.
- V 60. letech byla v dolním zámku postavena lidová škola umění a zbytek byl používán jako fotolaboratoře a sklad. Zbytek zámku stále fungoval jako nájemní prostory.

Reportér je doplňován powerpointovými poznámkami, podobně jako v historické části. Prostříhy na zbytky bytových úprav a jejich likvidace.

- Kolem roku 1965 bylo rozhodnuto, že bude udělána obnova na horním zámku, kde byla špatná střecha a byly tam problémy se statikou. Objekt byl vyklizen, byly zrušeny byty i ubytovna. Byly zbourány bytové úpravy z 19. století a udělána nová střecha.
- Poté se deset let se nic nedělo.

Nová scéna, polocelek, reportér mluví do kamery, záběry na železná propojení, doplňující obrázky o injektážích.

- V roce 1975 byl proveden stavebně historický průzkum a následně studie k budoucímu využití. Začaly se řešit statické poruchy. Část bývalého hradu, později zámku, se zpevnila injektážemi do podloží, vybetonovaly se klenby a zdi se propojily železnými tyčemi. Hrubé, ale účinné. Zámek se již nesesouval.
- Jakoby se zámku konečně blýskalo na lepší časy...
- Navíc se v 80. letech vyměnila střecha na dolním zámku a udělala se nová fasáda. Sice se vyklidila lidová škola umění a sklady, ale městské kulturní středisko však zůstalo.

Nová scéna, polocelek, reportér pomalu jde a mluví do kamery, ilustrační záběry bývalého kulturního střediska, celého dolního zámku a renesančních stropů.

- Lidová škola umění se měla vrátit, ale zhruba v roce 1988 se odkryly falešné stropy a objevily se renesanční malované stropy. Což vyústilo do střetu mezi památkáři a stavební firmou. Což mělo za následek... zadrnutí. Bylo to kvůli socialistické plánovací ekonomice, která nečekala takový objev? Kdo ví, každopádně se čekalo, příliš dlouho a neprostavěné peníze se museli vrátit.

Nová scéna, polocelek, reportér mluví do kamery. Powerpointové texty a obrázky

- Revoluce, národ oslavuje, ale zámek truchlí, neboť doposud vše financoval stát a tomu je teď konec. Město bylo schopno dát nějaké peníze dohromady a v roce 1991 proběhla menší rekonstrukce. V roce 1993 byla dokonce nakoupená nová okna pro dolní zámek, avšak ty byla širší než původní rámy a památkáři nedovolili umělé rozšíření starých zdí. Okna ležela v zámku následující pár let a poté zmizela do „neznáma“... V tuto chvíli se také ruší kulturní středisko.
- V tuto chvíli by se město mohl pustit do nákladné rekonstrukce, ale čekalo, protože v roce 1995 dostalo nabídku od jedné švýcarské firmy, která by zde vybudovala golfový areál. Hlavní věc co město mělo udělat, bylo předat firmě pozemky, ale pozemkový fond, který

pozemky vlastnil, celou věc nesmyslně dlouho zdržoval a to tak dlouho, že si nakonec firma našla jinou lokaci.

Nová scéna, reportér mluví do kamery. Doplněno o powerpointové texty a obrázky pro přehlednost.

- Nastupuje nový starosta – pan Šebesta, pro kterého zámek jakoby neexistoval, takže se o něj ani nestaral. A v tuto chvíli se objevuje člověk jehož vliv na toužimský zámek je pro objekt osudový.

Nová scéna, reportér mluví do kamery. Doplněno o powerpointové texty a obrázky pro přehlednost.

- Jistý pan Sirotek, sliboval, že zámek koupí a celý ho kompletně zrekonstruuje, což by bylo opravdu skvělé a vyřešilo by to celou „pochmurnou“ situaci. S koupí velmi spěchal a chtěl zámek vlastnit už do roku 1998. Pan starosta Šebesta tedy podepisuje kupní smlouvu, ale bez souhlasu obecního zastupitelstva, což je nelegální. A za normálních okolností by to členové obecního zastupitelstva dali k soudu, který by zámek vrátil zpět městu. Ale to neudělali, protože poté by pan Sirotek a pan Šebesta uzavřeli smlouvu legálně a město by tak navždy zámek ztratilo a to jistí lidé nechtěli, protože se jim pan Sirotek zdál být podezřelý. Proto se tedy rozhodli vyčkat, až se změní vedení města a celou záležitost budou řešit soudní cestou a potom.

Nová scéna, reportér mluví do kamery. Doplnující záběry dnešního zchátralého stavu

- Pan Sirotek se však na zámek, jak se lidově říká, „vykašlal“ a ani jeden ze svých slibů nesplnil. Vysloužil si za to několik pokut za nestarání se o majetek, ale stejně se zámek nic neudělal.
- Lidé, kterým na zámku záleželo, mohli jen nečinně přihlížet jak se jim 800let stará historická budova rozpadá před očima.

Nová scéna, reportér mluví kamery. Doplněno o powerpointové texty a obrázky pro přehlednost.

- V roce 2005 pan Sirotek celý objekt prodal ruské firmě Business rabbi, s.r.o., která je nyní v likvidaci. Ta se o Toužimské děditsví nestarala a snahy kontaktovat jednatele byly neúspěšné. Dopisy se vraceli – *adresát neznámý*. Telefonní číslo neexistovalo.
- Nakonec se podařilo kontaktovat majitele firmy, ten však tvrdil, že žádný jednatel uveden na prodejní smlouvě v jeho firmě není a že to nemá s jeho firmou nic společného. A tak radši v roce 2007 prodal zámek dál.

Nová scéna, reportér mluví do kamery.

- V roce 2009 se město rozhodlo dát celou věc k soudu. Vše proběhlo hladce a protože byly důkazy jasné, byla prodejní smlouva z roku 1998 zneplatněna a zámek se vrátil do rukou města, a to zhruba na začátku letošního roku.
- Město je sice právoplatným majitelem, ale tehdejší starosta neviděl v zámku prioritu a tak se zase nic neděje.
- Situace v obecním zastupitelstvu se ale mění, na podzim komunální volby zamíchali kartami a bývalý pan starosta již není starostou.

Nová scéna, reportér mluví do kamery.

- To dalo prostor nezávislým kandidátům, kterým na zámku záleží (mezi nimi pan Schierl). Avšak lidé kolem bývalého pana starosty v obecním zastupitelstvu stále jsou a v zámku prioritu nevidí, takže ještě zdaleka není vyhráno. Sdružení nezávislých kandidátů má v plánu udělat koalici s místní ODS, ale věci se stále projednávají a nic není jisté.
- Po všech letech útrap, by snad konečně, ale mohlo zámku dopřát štěstí...

Nová scéna, reportér mluví do kamery.

- Ale v Toužimi se našťestí našli lidé, kterým osud zámku není lhostejný. V roce 2006 vniklo občanské sdružení pod střechou, ze kterého se později vyvinulo i sdružení Cesta z města, jenž spoluzákládá jeho nynější předseda pan Schierl.

Rozhovor s panem schierlem.

- Naše obě občanská sdružení vidí problematiku Toužimského zámku reálně a hlavně tedy chceme napomoci řešení, této problematiky. O Toužimský zámek a problematiku jeho záchrany, popřípadě využití se zajímáme už jako jednotlivci už delší dobu a dá se říct, že

právě otázka Toužimského zámku byla jedním z popudů ke vzniku našich občanských sdružení. My si uvědomujeme význam Toužimského zámku nejenom jako kulturní památky ale i jako objektu pro cestovní ruch a rozvoj města. Takto i k této památce přistupujeme, chceme jeho záchranu řešit komplexně... atd.

Reportér vstupuje do rozhovoru a klade rozhovory, popř. formuluje myšlenky.

Konec rozhovorové sekce je udán scénou pana Schierla: Toužimský zámek nám byl svěřen jako kulturní děditsví a my jsme povinni ho předat dalším generacím.

Nová scéna. Reportér:

- Jak jste právě viděli, tak historie toho objektu je opravdu provázána smůlou. Avšak opravdu si jí zaslouží? Není to právě výzva pro lidi v okolí, aby se s problémem snažili vypořádat? Není snad život o tom stát se lepším člověkem a překonat naše stinné stránky?

Titulky